לאמטוייה, אמר ליה א] (רב ירמיה) לרב אשי הכי אמר רב ירמיה מדיפתי הא "צריך לאמטוייה" מחלוקת רבי (א) אליעזר ורבנן דתנן ר"א אומר המהלך במקום שצריך להלך מחשבה פוסלת, מקום שאין צריך להלך אין מחשבה פוסלת, ואמר רבא הכל מודים קבלו בחוץ והכניסו בפנים זהו הילוך שצריך להלך, קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך להלך, לא נחלקו ב] אלא כשהכניסו וחזר והוציאו, מר סבר הא צריך לאמטוייה ומ"ס לאו כהילוך הצריך לעבודה דמי איתיביה אביי ר"א אומר המהלך מקום שצריך להלך מחשבה פוסלת כיצד קבלו ג] בחוץ והכניסו לפנים זהו הילוך שצריך להלך, קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך לילך ד] (הא) חזר והכניסו הילוך שצריך להלך הוא א"ל *אי תניא תניא ה]:

הדרן עלך כל הזבחים

כל *הזבחים (ב) ו] שקבלו דמן *זר אונן טבול יום ז], *ומחוסר (כפורים), ומחוסר (בגדים), ושלא רחץ ידים ורגלים, *ערל, טמא, יושב, *) עומד על גבי כלים, על גבי בהמה, *על גבי רגלי חברו ח] פסל, *קבל בשמאל: פסל. ר"ש מכשיר: **גמ'** זר מנלן, דתני לוי דבר אל אהרן ואל בניו לאמר ט] וינזרו מקדשי בני ישראל וגו' י] בני ישראל למעוטי מאי אילימא למעוטי נשים, קרבן נשים בטומאה קרב? אלא למעוטי עובדי כוכבים, השתא ציץ לא מרצה דאמר מר *ובעובדי כוכבים בין בשוגג בין במזיד לא הורצה, בטומאה קרב? אלא הכי קאמר וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו *דבי רבי ישמעאל תנא יא] אתיא בק"ו מבעל מום (ג) ומה בעל מום שאוכל, אם עבד חילל,

*) יומא כח.

הא צריך לאמטוייה. דקאמרת לאחשובה עבודה מהאי יב] (ספס) מחלוקת ר' אליעזר ורבנן (ד) במתני': **בחוץ.** להלן מן המזבח והכניסו בפנים יג] לצד המזבח: **והוציאו לחוץ.** כלומר ריחקו מן המזבח, הגך חוץ ופנים כולהו בעזרה: **הא צריך לאמטוייה.** יד] לכשיחזור ויקריבנו לצד המזבח אם תהא אותה הולכה במחשבה פסולה טו]: **לאו כהילוך שצריך לעבודה דמי.** הואיל ושלא לצורך הוציאו על כרחו הוצרך לחזור ולהכניסו: **אי תניא.** דמודה בה ר' אליעזר תניא ואין מחלוקת בין ר"א לת"ק אלא טז] אר"ש אבוה קאי ופליג:

הדרן עלך כל הזבחים

כל הזבחים. אונן. כל זמן שלא נקבר המת: **טבול יום.** השרץ ודמת יז] ושאר טומאות שלא הוצרכו לקרבן: **מחוסר כפורים.** זב ומצורע שטבלו והעריב שמשן ולא הביאו כפרתן: **מחוסר בגדים.** כהן גדול ששימש בפחות משמונה וכהן הדיוט בפחות מד': **ושלא רחץ ידים ורגלים.** מן הכיור: **ערל.** כהן שמתו אחיו מחמת מילה: **יושב או עומד על גבי כלים.** שיש חציצה בין רגליו לרצפה וכולהו יליף בגמ' דפסלי בעבודה: **גמ' וינזרו מקדשי וגו'.** גבי מקריבים בטומאה כתיב דסמיך ליה "כל איש אשר יקרב מכל זרעכם": **(למעוטי מאי) בני ישראל למעוטי מאי.** קרבן של מי הוא ממעט מלהזהיר כהנים על הטומאה: **אילימא למעוטי בנות ישראל.** קרבן נשים שלא הוזהרו כהנים מלהקריבו בטומאה: **קרבן נשים בטומאה קרב.** בתמיה וכי יש כח יח] בקרבן נשים לדחות הטומאה: **אלא למעוטי קרבן עובדי כוכבים.** עובד כוכבים ששלח עולתו יט] כדתניא בהכל שוחטין (חולין דף יג:) איש איש לרבות את העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל: **השתא ציץ לא מרצה.** על טומאת עולין שבקרבנו כגון נטמא הדם או החלב כדרך שמרצה על של ישראל: **דאמר מר.** במנחות בהקומץ רבה (דף כה.): **לא הורצה.** דכתיב לרצון להם ולא לעובדי כוכבים: **בטומאה סגוף יהא קרב.** בתמיה והלא כ] [אפילו] אבל קרבן יחיד דישראל לא נדחת: **אלא הכי קאמר וינזרו מקדשי.** יתרחקו כא] (בטומאה) מכל קדשים: **בני ישראל לא יחללו.** והזרים אף הם יזהרו כדי שלא יחללום לימד על זר שעבד שחילל את הקדשים ופסלם: **בעל מום שאוכל.** את קדשי קדשים דכתיב (ויקרא כא) מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: **אם עבד חילל.** דכתיב כב] מום בו ולא יחלל את מקדשי (שם):

זר ואונן. הא דלא תנא בעל מום ושתויי יין *ופרועי ראש משום דכתיב בהן חילול בהדיא*: **טבול יום.** אח"כ תני טמא וזו ואין צריך לומר זו קתני ומשום דאיכא תרי קראי תני תרוייהו והא דלא תני טמא ברישא דניחא ליה למיתני טמא בהדי ערל כדאשכחן בפרק הערל (יבמות דף ע.) ובחגיגה (דף ד:) ועוד איכא תנא דמרבי ליה לערל כי טמא ומיהו סוגיא דגמ' דלא כוותיה מדמצרכי ליה תרי קראי וכי תימא דאצטריך לערל בקרבן צבור דאילו טמא שרי כג] דהא כי מרבי *ר"ע לערל כי טמא היינו כד] *בזב ומצורע דמהאי קרא דריש דכתיב איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב ואותה טומאה לא הותרה בצבור: **אלא** למעוטי עובדי כוכבים השתא ציץ לא מרצה. הקשה הרב רבי יום טוב דהכא משמע דהאי בני ישראל לא אתא למעוטי עובדי כוכבים ולקמן אמרינן בפ' ב"ש (דף מה.) קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהם משום טמא דילפינן חילול מטומאה ובטומאה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים ואין לומר דמבני ישראל דכתיב גבי אכילת קודש בטומאה קדריש שהוא פסוק שני לו בפרשת אמור אל הכהנים דלא משמע הכי בתורת כהנים ובריש תמורה (דף ג.) דמייתי התם בהדיא קרא דוינזרו ועוד דגבי וינזרו כתיב חילול ולא גבי אכילת קודש בטומאה וי"ל דקרא דוינזרו מיירי בכל שימוש בין בכהן טמא ששימש בין בזר ששימש וגם איירי בכל טומאה בין באכילת קדשים בטומאה בין בטמא ששימש ופשיטא ליה דלמעוטי קדשי עובדי כוכבים מאכילה בטומאה לחודיה לא אתא דמבני ישראל דכתיב בתריה גבי אכילה בטומאה נפקא ואתא למידרש זר מבני ישראל ולא יחללו כה] ובאכילת טומאה דכתיב הכא להשמועינן כו] דכתיב ביה חילול לאגמורי אנותר וא"ת א"כ במכות (דף יד:) ובשבועות (דף ז.) ובפרק הערל (יבמות דף עה.) אמאי דחק ר' יוחנן כז] אזהרה לאכילת קודש בטומאה תיפוק לן מהכא ויש לומר משום דהאי קרא הוי לאו שבכללות דאתא נמי לטמא ששימש ומיהו קשה בפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג.) דיליף טמא ששימש במיתה מחילול חילול מתרומה ופריך ליליף חילול חילול מנותר דבכרת ולא במיתה ומשני חילול דרבים עדיף ולא יחללו מלא יחללו אבל נותר כתיב כי את קדש ה' חילל בל' יחיד והשתא אכתי הוה ליה למילף מאכילת טומאה דבכרת דבהאי קרא גופיה ועוד כיון דמחד קרא נפקי נקיש חילול דשימוש לחילול דאכילה *ועוד דלקמן סילהי פ' בית שמאי (דף מו.) אמרינן ולא יחללו בשני חלולין הכתוב מדבר אחד פסול טהר ואחד פסול טומאה ומקשי אהדדי אם כן בנותר נמי איכא חילול דרבים ולא יחללו וי"ל דיליף טמא ששימש במיתה מחילול דכתיב בתרומה גבי מיתה ומתו בו כי יחללוהו ופריך ניליף כרת מחילול דנותר דכתיב גבי כרת כי את קדש ה' חלל ונכרתה ולכך משני היינו חילול דיחיד אבל לא יחללו דקרא דוינזרו אע"ג דמיירי בטמא שאכל וגם בנותר *ההוא חילול לא כתיב עוגש בהדיה. ז"ה עיקר ברו"ך. ועוד י"ל דבהאי קרא דלא יחללו משמע טמא ששימש וזר ששימש ואכילת קודש וטהר ולא ידעינן להי מינייהו נקיש אי לזר דבמיתה או לאכילת קודש ונותר דבכרת לכך צריך ג"ש ומיהו קשה לתנא דבי ר' ישמעאל דלא נפקא לן זר מהאי קרא ועוד קשה *אדנפקא לן ליה בעל מום ששימש במיתה מטמא ששימש ניליף מאכילת קודש דבכרת וחילול דרבים וקשה לרבינו זצ"ל דלקמן דיליף דאין חייבין על קדשי עובדי כוכבים על עון דטהר דיליף מחילול חילול דטומאה דכתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים הלא ההוא קרא גופיה בטהר מישתעי כדתני לוי בשני חילולין הכתוב מדבר ועוד קשה לי כח] מנלן ללוי דדריש שני חילולין חילול טהר וחילול טומאה הלא לוי גופיה במתניתין מוקי לקרא בשני חילולין אחריני חילול טומאה וחילול זרות י"ל כיון דטומאה וזרות כתיב בקרא אפילו לא כתיב אלא חד חילול ממילא הוה קאי אתרוייהו ותימה לי הא אצטריך חילול לשון רבים לאגמורי מיתה בטמא ששימש פרק הנשרפין (סנהדרין דף פג.). ברו"ך:

אתיא בקל וחומר מבעל מום. מיושב שאוכל לא מצי למילף דמה ליושב שכן פסול לעדות כדקאמר בסמוך וממחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים נמי דהני לא פסלי אלא מטעם זרות כט] אבל קשה דניליף בק"ו משתויי יין (דלקמן) ופרועי ראש (ועומד על גבי כלים) [וי"ל] דלא קשיא מידי משתויי יין דלקמן מפיק שתויי יין דחילל מחוקה חוקה ממחוסר בגדים לא נפקא לן דחילל אלא מטעם דזרות וזר אכתי לא קמ"ל וגם מפרועי ראש לא קשיא מידי דשילהי פרק שני דסנהדרין (דף כב:) אמרינן דפרועי ראש למיתה גמירי אבל למיחל לא גמירי ואפילו למאן דאמר התם דמחלל היינו משום דאיתקש לשתויי יין דמחלי מטעם זרות ול"ע אמאי לא יליף מק"ו דיושב דאינו במיתה וגם זר דאינו במיתה בקבלה לפי שאינה עבודה תמה ומחללי כל שכן פרועי ראש דבמיתה דמחללי. ברו"ך:

זר

עין משפט
נר מצוה

ופרועי ראש נמחק נ"ק

[ועי' היטב תוס' מנחות ו. ד"ה שקמצן]

א א מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה א:

ב ב מיי' פ"ב שם הלכה ו ז:

ג ג מיי' פ"ד שם הל' ד:

ד ד מיי' פ"ה מהל' ביאת מקדש הלכה ה:

[ביבמות חגיגה שם]

ה ה מיי' פ"י מהלכות כלי מקדש הלכה ד:

ו ו מיי' פ"ה מהלכות ביאת מקדש הל' א:

ז ז מיי' פ"ו שם הל' א:

ח ח מיי' פ"ד שם הל' א:

ט ט י מיי' פ"ה שם הלכה יז:

י כ מיי' שם הלכה יח:

נושא
נסיונו של ר' ירמיה מדפתי להעמיד כמח' תנאים (ר"א וחכ' במשנ' יג:) הנושא של "צריך לאמטויי" (הולכה השנייה אחרי שהורחק מן המזבח) דבמשך הגמ' אביי דוחה ע"י מקור שבו ר"א מודה "דחזר והכניסו" הולכה גמורה

[ע' תוס' לקמן כג: ד"ה ערל]

עי' תוס' לקמן קי. ד"ה מין במינו] מנחות י. [לקמן כה.]

נושא/מקור
◇ מקורות דבר שעבד חלל
△ עובדא דתני לוי
▲ עובדא דתני דבי ר' ישמעאל
▽ פירכא

שיטה מקובצת

א] אמר ליה רבינא תיבות רב ירמיה נמחק: ב] אלא כשהכניסו וחזר והוציאו וחזר והכניסו. ובאותו הולכה אחרינא פליגי לאו דוקא הכניסו דמשמע דקבל בחוץ דהא אפילו א) דקיבל בפנים נמי אלא לרבותא נקט דכבר עשה הולכה מ"מ הילוך אחרון חשיב. מהר"פ: ג] בחוץ. האי בחוץ ר"ל בעזרה ור"ל מן המזבח ולפנים והיינו קרוב למזבח. מהר"פ ז"ל: ד] תיבת והא נמחק: ה] אי תניא תניא והדרי בי. ופ"ה אי תניא דמודה ר"א תניא ואין מחלוקת בין ר"א ות"ק אלא אדאבוה קאי ופליג. ומעיקרא ס"ד דת"ק פסיל בהולכה ב) מדלא מפרש מידי ור"א בא לחלוק עליו וג' מחלוקת בדבר ולא ס"ד שבא לפרש דברי רבנן דפליגי עליה דר"ש. מהר"ש ז"ל: ו] הזבחים שקבל דמן: ז] ומחוסר כפורים. וא"ת מדקאמר מחוסר כפורים מחלל עבודה כ"ש טבול יום דבעי הערב שמש (נמי) ומחוסר כפרה [נמי] וי"ל דטבול יום מיירי בטבול יום דשרץ דאין צריך כפרה וא"ת אמאי נקט טמא מדקאמר טבול יום כ"ש טמא וי"ל הואיל ותני ערל תני טמא דבכל מקום דתני ערל תנא טמא כדאשכחן בפ' הערל ובהרבה מקומות וא"ת וטמא דקתני תיפוק שהוא מטמא את הכלי והכלי מטמא את הדם וי"ל דאיירי בטמא שרץ שהוא ראשון ואינו מטמא את הכלי ולא חשיב בעל מום ושתויי יין משום דכתיב בהו חילול בהדיא בעל מום דכתיב לא יגש ולא יחלל ושתויי יין דכתיב ולהבדיל בין הקודש ובין החול אבל פרועי ראש דלא מחיל עבודה לא חשיב דלא חשיב אלא הני דאי עביד חילל ואפילו למ"ד דמחיל עבודה י"ל דלא קתני להו משום דמוזהרים משעת ביאה ולא קתני אלא הני דאינן מוזהרין משעת ביאה וטמא דחשיב כשנטמא בעזרה. מהר"פ: ח] חברו. עי' בתוס' [ד"ה מין במינו] (לקמן דף קי ע"א): ט] וינזרו מקדשי בני ישראל. וה"ק וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו הא אם עבדו יחללו. מהר"פ: י] תיבת בני ישראל נמחק: יא] אתיא בק"ו מבעל מום. וא"ת טמא בקרבן צבור וכה"ג אונן יוכיח דאינן אוכלין ואפ"ה הן עובדין וי"ל דאיכא למיפרך מה להנך שכן אינן מוזהרין תאמר בזר שכן מוזהר דלעולם הוא יודע שיש אזהרה לזר ולא מבעיא ליה [אלא אם] מחלל וא"ת ניליף מיושב דאיכל ואם עבד חילל וי"ל מה ליושב שכן פסול לעדות וממחוסר בגדים לא יליף דמחוסר בגדים לא פסול אלא משום זר ולא יליף משתויי יין ופרוע ראש דשתויי יין ופרועי ראש משתויי יין א"נ איכא למיפרך שכן מוזהרין בשעת ביאה וא"ת ולפסול גזלן ק"ו מבעל מום מה בעל מום שכשר לעדות אם עבד חילל גזלן שפסול לעדות אינו דין שאם עבד חילל וי"ל משום דאיכא למיפרך מה לבעל מום שכן מוזהר תאמר בגזלן שאינו מוזהר. מהר"פ: יב] מהאי טעמא מחלוקת: יג] בפנים כלומר קרבו לצד המזבח. הס"ד ומה"ד קבלו בפנים והוציאו: יד] לאמטוייה לחזור ולהכניסה לצד המזבח ויקריבנו למזבח אם: טו] פסולה פסול הס"ד: טז] אלא בחזר והכניסו ואאבוה קאי ופליג ר"א אר"ש דר"ש קאמר דאין מחשבה פוסלת בהילוך כלל הס"ד: יז] ודמת ודשאר טומאות: יח] כח בקרבן לדחות טומאה הס"ד: יט] עולתו לעזרה: כ] אף אצל תיבת אפילו ל"ש: כא] יתרחקו בטומאתם: כב] דכתיב כי מום בו. גליון תימה אמאי לא פירש הכא כדמספיק (בפרק אלמנה בסופו) [בקידושין דף סו] מבריתי שלום כשהוא שלם ולא כשהוא חסר וי"ל דעיקר כדפי' הכא ושלם אצטריך לנודע שהוא בעל מום באמצע [העבודה] דבזה מיירי התם: כג] הא כי אות ד' נמחק: כד] היינו כזב אות ב' נמחק: כה] ואכילת קודש בטומאה כתיב אות ב' נמחק: כו] לאשמועינן דאית ביה ותיבת דכתיב נמחק: כז] יוחנן ורשב"ל לאשכוחי אזהרה: כח] מנא ליה אות ן' נמחק: כט] זרות כדאמרינן לקמן:

מסורת הש"ס

[עי' מל"מ פ"ג מהל' פסה"מ הלכה ט]

נ"א וחזר והכניסו

[שבת קטו: וש"נ]

סנהדרין פג. [מנחות ה:]

[בפי' המשניות להרמב"ם אי' מחוסר בגדים קודם מחוסר כפורים [וכ"ה בדפו"י] וכן משמע מדפי' הגמ' מחוסר בגדים יו ומחוסר כפורים יט]

ויקרא כב: ב
דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני ה'
ג] אמר אלהם לדרתיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני ה'

[לקמן מה: מנחות כה.]

נ"א לימד על זר שעבד שחילל

הגהות הב"ח

(א) גמ' מחלוקת רבי אלעזר כצ"ל וכן בסמוך וכרש"י: (ב) במשנה כל הזבחים שקבל דמן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כפורים שלא רחוץ כצ"ל ואות ו' נמחק ג' פעמים: (ג) גמ' ומה בעל מום: (ד) רש"י ד"ה הא צריך וכו' במתני' כו' הס"ד:

בההוא נ"ק

נ"א אדנפקא לן לרבי בעל מום כו'

נ"ק מ"ז

א) ר"ל דלאו דוקא הכניסו וחזר והוציאו דה"ה אם קבל בפנים והוציאו לחוץ ואח"כ חזר והכניסו ג"כ פליגי. ב) נראה דצ"ל פסיל בהולכה בהילוך שאין צריך להלך מדלא מפרש מידי: